

Press och information

Europeiska unionens domstol
PRESSMEDDELANDE nr 112/14
Luxemburg, den 17 juli 2014

Generaladvokatens förslag till avgörande i mål C-354/13
FOA, som för talan för Karsten Kaltoft/Kommunernes Landsforening (KL),
som för talan för Billunds kommun

Generaladvokat Jääskinen anser att sjuklig fetma kan utgöra "funktionshinder" vid tillämpning av direktivet om likabehandling i arbetslivet

Det finns ingen allmän unionsrättslig princip som förbjuder diskriminering på grund av fetma i sig, men sjuklig fetma kan omfattas av begreppet "funktionshinder" om den är av sådan art att den motverkar den berördes fulla och aktiva deltagande i yrkeslivet på lika villkor som andra arbetstagare

För att vidareutveckla principen om likabehandling fastställs i direktivet om likabehandling i arbetslivet¹ en allmän ram för bekämpning av diskriminering i arbetslivet. Enligt direktivet är diskriminering i arbetslivet på grund av religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning förbjuden. Diskriminering och funktionshinder behandlas vidare i en rad artiklar i fördragen och i stadgan om de grundläggande rättigheterna. I synnerhet artikel 21 i stadgan om de grundläggande rättigheterna förbjuder "diskriminering på grund av... funktionshinder". Inte i någon av dessa bestämmelser hänvisas det uttryckligen till fetma.

Karsten Kaltoft hade haft anställning som dagbarnvårdare för Billunds kommun i Danmark och tagit hand om andras barn i sitt hem under femton år då han sades upp den 22 november 2010. Ett sjunkande antal barn angavs som skäl för uppsägningen, men det angavs ingen särskild anledning till varför just Karsten Kaltoft valdes ut. Under sin anställning vägde han aldrig under 160 kg. Med ett BMI-index på 54 ansågs han därför som fet. Vid ett särskilt uppsägningsmöte dryftades Karsten Kaltofts fetma. Parterna är dock oeniga om bakgrunden till varför hans fetma diskuterades på mötet och Billunds kommun har förnekat att hans fetma ingick i beslutsunderlaget för uppsägningen. Karsten Kaltoft anser emellertid att han blev olagligt diskriminerad på grund av sin fetma och har väckt talan vid en dansk domstol och krävt skadestånd för diskriminering.

Retten i Kolding (domstolen i Kolding, Danmark) har i samband med prövningen av Karsten Kaltofts talan begärt att EU-domstolen ska klargöra huruvida EU-rätten, i synnerhet fördraget och stadgan, innehåller ett självständigt förbud mot diskriminering på grund av fetma. Vidare undrar den nationella domstolen om fetma kan anses som ett funktionshinder och därför omfattas av tillämpningsområdet för direktivet om likabehandling i arbetslivet.

I sitt förslag till avgörande av i dag påpekar generaladvokaten Jääskinen att fetma inte uttryckligen nämns som en förbjuden diskrimineringsgrund i någon av fördragets eller stadgans artiklar. Om ett generellt unionsrättsligt förbud mot diskriminering på arbetsmarknaden ska anses föreligga måste det grunda sig på den vida formuleringen i artikel 21 i stadgan. Stadgan är emellertid endast bindande för medlemsstaterna när de genomför EU-rätten, och det finns inget som visar att Danmark genomförde någon EU-rättslig bestämmelse som utgjorde stöd för ett generellt förbud mot diskriminering i arbetslivet. Generaladvokaten betonar att alla unionens rättsakter som förbjuder diskriminering avser specifika grunder för diskriminering inom specifika områden i stället för att generellt förbjuda diskriminering. Generaladvokat Jääskinen drar därför slutsatsen att **det inte finns ett generellt självständigt förbud mot diskriminering på grund av fetma i unionsrätten.**

¹ Rådets direktiv 2000/78/EG av den 27 november 2000 om inrättande av en allmän ram för likabehandling i arbetslivet (EUT L 303, 2000, s. 16)

Vad gäller frågan huruvida fetma kan anses som ett "funktionshinder" enligt direktivet om likabehandling i arbetslivet påpekar generaladvokaten att begreppet funktionshinder inte definieras i direktivet men att domstolen slagit fast att funktionshinder i detta sammanhang ska förstås som en begränsning till följd av långvariga fysiska, psykiska eller mentala skador vilka i samspel med olika hinder kan motverka den berördes fulla och verkliga deltagande i arbetslivet på lika villkor som andra arbetstagare. Även om alla sjukdomar således inte omfattas av begreppet funktionshinder kan vissa sjukdomar anses som funktionshinder enligt direktivet om de har diagnostiserats av läkare och begränsningen är varaktig.

Generaladvokaten Jääskinen understryker att funktionshinder härrör från samspel mellan personer med funktionsnedsättningar och hinder som är betingade av attityder och miljön, vilka motverkar deras fulla och verkliga deltagande i samhället på lika villkor som andra. Då direktivets syfte är att bekämpa alla *former* av diskriminering på grund av funktionshinder, behöver det inte göras någon koppling mellan arbetet i fråga och funktionshindret. Även om ett tillstånd inte påverkar personens förmåga att utföra det specifika arbetet i fråga, kan det fortfarande utgöra ett hinder för att fullt och verkligt delta i arbetslivet på lika villkor som andra arbetstagare. Det kan emellertid förekomma varaktiga fysiska, psykiska eller mentala skador som inte omöjliggör ett visst arbete men som objektivt sett gör det svårare eller mer krävande att utföra arbetet eller att delta i arbetslivet. Typiska exempel på detta är funktionshinder som avsevärt påverkar rörligheten eller försämrar sinnena som synen eller hörseln. Ett villkor för att Karsten Kaltoft ska få skydd mot diskriminering på grund av funktionshinder genom direktivet behöver följaktligen inte vara att det är omöjligt för honom att utföra sitt arbete som dagbarnvårdare i Billunds kommun.

Även om det inte föreligger någon skyldighet att ge fortsatt anställning åt en person som saknar förmåga för utföra tjänstens grundläggande uppgifter ska enligt vad generaladvokaten förklarar rimliga åtgärder vidtas för att tillgodose en funktionshindrads behov, såvida inte sådana åtgärder medför en oproportionerlig börda för arbetsgivaren.

Niilo Jääskinen **anser därför att fetma kan anses utgöra ett funktionshinder i de fall då den har fått en sådan omfattning att den hindrar det fulla och verkliga deltagandet i arbetslivet.** Enligt hans åsikt kan **endast extrem, svår eller sjuklig fetma** – det vill säga med ett BMI-index som överstiger 40 – som skapar sådana begränsningar som problem med rörlighet, uthållighet och humör utgöra ett funktionshinder i den mening som avses i direktivet.

Det åligger den nationella domstolen att avgöra om den fetma som Karsten Kaltoft lider av omfattas av denna definition.

Generaladvokaten påpekar slutligen att funktionshindrets orsak saknar relevans. Begreppet funktionshinder är objektivt och inte beroende av om det är "självförvällat" i den bemärkelsen att personen har bidragit till funktionshindrets uppkomst genom överdrivet näringsintag. Om så inte vore fallet skulle fysiska funktionshinder på grund av ett medvetet och vårdslöst risktagande i trafiken eller i samband med sport inte utgöra funktionshinder.

PÅPEKANDE: Generaladvokatens förslag till avgörande är inte bindande för domstolen. Generaladvokatens uppdrag består i att fullständigt oavhängigt föreslå domstolen en rättslig lösning i det mål som de har fått i uppdrag att handlägga. Domstolens domare ska nu inleda en enskild överläggning i förevarande mål. Domen kommer att meddelas vid ett senare datum.

PÅPEKANDE: Begäran om förhandsavgörande gör det möjligt för domstolarna i medlemsstaterna att, i ett mål som pågår vid dem, vända sig till EU-domstolen med frågor om tolkningen av unionsrätten eller om giltigheten av en unionsrättsakt. Domstolen avgör inte målet vid den nationella domstolen. Det är den nationella domstolen som ska avgöra målet i enlighet med EU-domstolens avgörande. Detta avgörande är på samma sätt bindande för de övriga nationella domstolar där en liknande fråga uppkommer.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

Förslaget till avgörande i [fulltext](#) publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Bilder från uppläsningen av förslaget till avgörande finns tillgängliga via "[Europe by Satellite](#)"

☎ (+32) 2 2964106